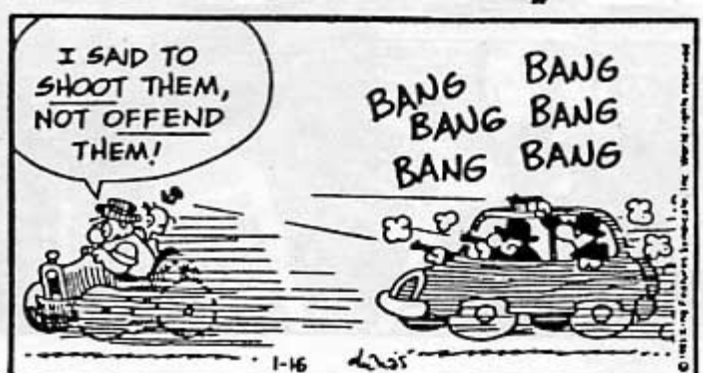
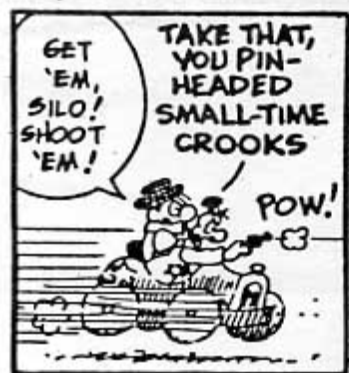

JERRY DUMAS : KOPROIVAA!

Sarjamme "mainiot veikot viivähtävät Suomeksi"-jatkoo. Nyt Sibelluksen Ainolaan tutustui sanomalehtisarjakuvan suurnimi Jerry Dumas.

Dumas on meillä tunnetuin signeeraattori toistiaan, sillä hän on yhtenä käsikirjoittajana *Masissa* ja *Hi & Loississa* (*Liisa ja Lasse* alias *Pirkko ja Pentti*). Masin vitseistä hän kehittää puolet ja Hi & Loisin juutuista kolmanneksen. Noiden lisäksi hän tekee yksin *Samin* ja *Siilon* ja käsikirjoittaa parin vuoden ikäistä *Benchley*-sarjaa, jonka piirtäjänä on Madista tuttu **Mort Drucker**. Dumas oli varsinaisesti puhujakeikalla Göteborgissa pidetyillä kirja- ja kirjastomesuilla joiden yhteydessä pidettiin myös Göteborgin suuri sarjakuvatapahtuma. Saman tien hän halusi käydä katsomassa Suomea-kin ja niinpä Bullsin **Ikka Kalliomäki** kuljetti veikkoo syksyisen viikonlopun ajan ympäri eteläistä Suomea.

tussauksesta

Sarjainfon lukijat ohjataan lounaspöydän ääreen, kun kysyin Dumasin mielipidettä siitä, että eri miehet tekevät lyijykynäluonnoksen ja eri miehet tussaavat sarjan.

— Jaa, ei siinä minusta ole mitään pahaa niin kauan kun asia osataan. Minähän tussasin Masia 1956 lähtien parikymmentä vuotta. Sen jälkeen tussauksen on tehnyt **Mort Walkerin** poika **Greg**. Tussaus riippuu tietyistä lyijykynäluonnoksen tarkkuudesta. Mort tekee hyvin tarkat luonnokset, jotka on helppo tussata. Minusta tosin Mortin poika Greg ei ole luonnonlahjakkuus sarjakuvapiirtäjänä, vaikka hän yrittää hyvin orjallisesti seurata isänsä viivaa ja tekee toki parhaansa.

Valitan hienovaraisesti Masin piirrosasun köyhtymistä ja taustojen lähes täydellistä puuttumista. Dumas kuuntelee ja sanoo nyökkäillen hänellä ja Mort Walkerilla olevan erimielisyyksiä tästä asiasta.

— Mort sanoo, että tärkeintä stripissä on teksti ja että ihmiset käyttävät nykyään entistä vähemmän aikaa entistä pienikokoisempien strippien lukemiseen (Yhdysvalloissa sarjojen standardijulkaisuleveys on tihruinen 160 mm vrt. Suomen 200 mm!)

— Esimerkki valaisee minun ja Gregin eroa. Siinä kun Greg tekee hahmojen taustalle kasarmirakennuksen mustan siluettiturkan minä tein aikoinani saman taustan siten, että piirsin siihen ikkunan ja sillä ikkunalaudalla saattoi vaikka roikkua yksinäinen sukka kuivumassa, selvittää Dumas piirtäen paperille todisteen Masin ulkoasun ja näin myös koko sarjan laadullisesta laskusta.

— Se oli omaa lisäystäni Mortin pikkutarkkaan lyijykynäluonnokseen.

— **Dik Browne** on lyijykynäluonnoksen tekijänä täysin toisenlainen kuin Mort Walker. **Harald Hirmuisen** hahmoa varten hän piirtää ainakin sata viivaa. Me aina vit्सailimme hänelle kuinka helppoa Haraldin tussaaminen on: valitsee vain oikean viivan ja seuraa sitä.

Vaikeasta silmäsaudesta kärsinyt **Dik Browne** on muuten saanut näköään takaisin niin, että hän pystyy taas itse tussaamaan Haraldia. Sen verran heikko hänen näkönsä kuitenkin on, että hän vetää viivan suurennuslasin avulla. Tarkka lukija havaitsee sen ehkä myös Haraldin paksusta viivasta.

Sitten Dumas esittää kuinka Mort Walker piirtää Masin hahmoa. Hän kumartuu pöydän ylle ja tuhartaa siinä Masia, nostaa paperin ja kääntää sen väärinpäin valoa vasten (virheet paljastuvat kuulemma siten parhaiten). Pudistaa päätään, pyyhkii kumilla, piirtää ja pyyhkii, piirtää ja pyyhkii. Kun toiset kysyvät eikö sen pitäisi käydä yli 35 vuoden jälkeen rutiinilla, Mort mutisee: ei se niin helppoa ole.

FOR TUHANI WITH BEST WISHES,
JERRY DUMAS

kopiointin ylistys

Jerry Dumas kertoo ruvenneensa piirtämään yhdeksänvuotiaana. Hänellä oli tapana istua huoneessaan, kuunnella radiota ja piirtää lehdistä kaikki mahdollinen: sarjakuvat, piirroset, valokuvat. Sitä hän pitää parhaana mahdollisena harjoittelutapana.

— Olen kopioinut koko ikäni, hän nauraa ja sanoo pystyvänsä sen ansiosta piirtämään mm. *Tenavien* vapisevan tussiviivan siten, ettei kukaan ulkopuolinen pysty erottamaan sitä alkuperäisestä.

Kopiointitaitoaan hän pääsi näyttämään mm. *Sams Strip*-sarjassa, joka ilmestyi pari vuotta 1960-luvun alussa. Meillä se ilmestyi *Iltä-Sanomissa* *Samin* sarjana. Tuossa mainiossa metasarjassa esiintyivät *Samin* ja *Silon* lisäksi lähes kaikki mahdolliset sarjakuvahahmot sekä lastenkirjallisuuden piirrosklassikot. Dumasin ja Mort Walkerin sarja innosti ja inhotti monia. Aihepiirinsä kapealaisuuden vuoksi se ei saavuttanut kovinkaan suurta levikkiä ja niinpä se lopetettiin 1963. Sarjan hahmot *Sam* ja *Silo* tupsahtivat ilmoille 1977 omissa nimikkosarjassaan, jonka tapahtumaympäristö ja tapahtumat ovat jo tavanomaisemmat, mutta hauskat yhtä kaikki. Jerry Dumas sanoo piirtävänsä mielellään *Samin* ja *Siilon* ympäristöön puita ja pensaita.

— Kyllästyin Masia piirtäessäni niin perusteellisesti kasarmien, pöytien ja muun sellaisen rekvisiitan tekoon, että nautin nyt suunnattomasti luonnon tekemisestä

Benchley - pikkumies valkoisessa talossa

Dumasin ja Mort Druckerin sarja Benchley on ainutlaatuinen tapahtumaympäristönsä ja hahmojensa vuoksi. Tavalliset vitsit on pantu Valkoiseen taloon Yhdysvaltain presidentin työtiloihin. Dumas sanoo, että kaikki Benchleyn vitsit ovat sellaisia, joita voisi käyttää Masissa tai Hi & Loississa tai Samissa ja Siilossa. Siinä piileekin sarjan suurin heikkous: vitsit ovat liian tuttuja ja ennalta-arvattavia naurattaakseen. Sarjan pelastavat Mort Druckerin taidokkaat karikatyyrit. **Ronald Reagan, George Bush tai Henry Kissinger** ovat piristävän huolitellusti piirrettyjä verrattuna nykyajan ylipelkistettyihin sarjakuvahahmoin.

Benchley on kiltin ilkeä Valkoisen talon nykyistä isäntää kohtaan. Dumas kertoo, että suurin murhe sarjassa on se, että lukijoiden mielestä presidenttiä kohdellaan siinä kaltoin. Hän kertoo vakiovastauksenaan, että se saattaa kritisoida nykyisen presidentin toilauksia, muttei suinkaan presidentti-instituutiota.

— Yhtenä ajatuksena Benchleyn tapahtumaympäristön valintaan oli se, että pystyn hänen suullaan esittämään kysymyksiä, joita itse en saisi kuuluviin. Esimerkiksi, jos me pystymme sadalla ydinpommilla tuhoamaan Neuvostoliiton, tuhannella koko maailman, niin mihin hemmettiin me tarvitsemme niitä 10 000 ydinpommia, jotka meillä on.

Nyt alun kolmatta vuotta tehty Benchley ilmestyy 60-70 lehdessä ja Dumas on toiveikas sen menestyksestä.

— Kestää todella kauan ennen kuin sarja lyö itsensä läpi. Masi pyöri pari vuotta vain joissakin lehdissä samoin kuin Tenavat, mutta sitten!

Sensuurin pyyhkimä

Lukijoiden korkea itsensensuuri vaikeuttaa Benchleyn taivalta, koska he arvelevat Ronald Reaganin loukkaantuvan sen vitseistä. Masi ja muita Dumasin sarjoja vaikeuttaa korkeintaan King Featuresin sarjakuvatoimituksen ahdasmielisyys, kertoo Jerry Dumas. — Eniten vaikeuksia meillä on seksin eli neiti Söpön kanssa, vaikkei kenraali esimerkiksi koskaan lähenteleäkään häntä tai aja häntä takaa. Kenraalin tietynlainen katse saattaa riittää.

Keskeytän hänen puheensa kertomalla likaisen mielikuvituksen olevan kaikkein pahimman sensuurin apuväline. Dumas on samaa mieltä ja kertoo aikojen vapautuneen sen verran, että Liisa ja Lasse voidaan nykyään jo näyttää antamassa toisilleen hyvänyön suukon, muttei mitään enempää - ei kaipaavia katseitaakaan.

Sitten Dumas kertoo anekdootin elävästä elämästä, mutta koska on epäiltävissä, että Sarjainfon lukijakunnassa saattaa olla herkkämielisiä ihmisiä, jotka pahoittavat mielensä sellaisista, jätän sen kertomatta. Jos joku haluaa kuulla anekdootin, hän voi kysyä sitä postitse Sarjainfon toimituksesta. Dumas kertoo sensuurin tai ennakkotarkastuksen periaatteista.

— Kun strippi on valmis, se käy läpi King Featuresin toimituksen ja jos siellä pidetään jotain epäilyttävänä, porukka raapii korvalistaan ja soittaa sitten meille, että tuota kun teillä on vähän tällainen juttu, että... Jos olemme itsekin olleet alunperin sitä mieltä, että vitsin kanssa voi olla vaikeuksia, saatamme tehdä pöytälaatikkoon valmiiksi toisen tekstin. Puhelimessa sanomme sitten: jaa eikö se mitenkään? No, tuota miten olisi tällainen.

4-16

Tosin King Featuresin asenteiden hölymises-tä kertoo, että nykyään on mahdollista nähdä toisinaan neiti Söpön napa. Walkerin tiimi on piirtänyt iät ja ajat navan hänelle, mutta lehteen menneissä versioissa napaa ei ole enää ollut. Dumas nauraa ja kertoo, että he ajattelivat King Featuresille olleen työntekijän, jonka tehtävänä oli poistaa tuo napa. He arvelivat, että nuo navat on kerätty yhteen laatikkoon, jota ruvettiin kutsumaan nimellä *Miss Buxleys belly button box* eli neiti Söpön napalaatikko.

Ruotsalainen Masi-lehti *Knasen* muuten julkaisee aina silloin tällöin Masiin sensuroituja strippejä tai arveluttavia luonnoksia, joten katselkaa.

Dumasia kummastuttaa ja puhututtaa kovasti Samin ja Siilon sensurointi, josta hänelle ei ilmoitettu mitään. Syndikaatti nimittäin muutti alkuperäisen "Take that, you dumb little Mafia rejects" (Siitä saatte hölmöt Mafiailiikkiöt.) muotoon "Take that you pinhead dead small-time crooks" (Siitä saatte senkin tyhmit, mitättömät konnat). Muutoksen syynä oli muka se, että sarjan italialaiset lukijat olisivat loukkaantuneet. Dumas on vieläkin raivoissaan moista typeryydestä.

Dumas kummastelee sitä, että hän on jo 30 vuotta tehnyt sarjakuvia. Hänestä tuntuu, että koko homma olisi alkanut vastikään. Hän joutui tekemisiin Mort Walkerin kanssa 1956, kun hänen Walkerin kanssa töitä tehnyt ystävänsä oli kauan puhunut Walkerille lännessä olevasta kaveristaan Dumasista joka hitonhioisen hyvä piirtäjä".

— Eräänä päivänä Walker oli kysynyt kaveriltani "Wheres that kid", mutta tämä oli sanonut ettei hänellä ollut aavistustakaan missä olin. Samana päivänä he avasivat päivän postinippua ja siellä oli kirjeeni, jossa kerroin tulevani tapaamaan kaveriani. Siitä se alkoi.

Juhani Tolvanen

THE ELEVATED SHOE PEOPLE ARE HOLDING A BIG SALE

dumas

© King Features Syndicate, Inc., 1965. World rights reserved.

THE PENTAGON IS PAYING \$200 A-PIECE FOR HAMMERS?!

HEY, WE GOT THE PRICE DOWN FROM \$400, DIDN'T WE?

DON'T WE GET ANY CREDIT?

YEAH!

THE NEXT DAY

TWO WEEKS LATER

MEANWHILE, BACK AT THE OFFICE..

dumas